

เวลาของเรา (ทำไม) ไม่เท่ากัน



แค่เวลาไม่ตรงกัน อาจเป็นปัญหาระดับ 'ยิบย่อย' ของบางคน แต่จริงๆ แล้ว เรื่องนี้เป็นปัญหาความมั่นคงระดับชาติ ถึงขนาดทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ต้องออกมาเรียกร้องให้ทุกคนปรับเข็มนาฬิกาให้ตรงกัน

กรุงเทพธุรกิจ ออนไลน์ : วันที่ 23 สิงหาคม นี้ ถือเป็นดีเดย์สำหรับการบังคับใช้ ประกาศกระทรวงไอซีที เรื่องหลักเกณฑ์การเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการ 2550 เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ 2550 ซึ่งจะมีผลทำให้หน่วยงาน

ภาครัฐ และเอกชน ทั้งขนาดเล็กและใหญ่ที่ให้บริการคอมพิวเตอร์ไอที ต้องมีการปรับตั้งเวลาเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยพร้อมเพรียง ชำระनुชดถึงการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามว่ามีโทษปรับตั้งแต่ **100,000-500,000 บาท**

องค์กรใหญ่เป็นอันไม่ต้องสงสัย ได้แก่ ส่วนราชการระดับกระทรวง ทบวง กรม ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมและกิจการกระจายภาพและเสียง เป็นต้นว่า โทรศัพท์เคลื่อนที่ ผู้ให้บริการตู้เอทีเอ็ม ฯลฯ ตลอดไปจนถึงผู้บริหารอินเทอร์เน็ต แต่องค์กรขนาดเล็ก ปล่อยย้อยกันลงไปถึงระดับ สถานศึกษา โรงแรม แฟลต อพาร์ทเมนต์ ห้องเช่า บ้านเช่า ร้านอาหาร ร้านกาแฟ กันเลยทีเดียว

ก่อนจะมาถึงความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องปรับจูนเวลาให้ตรงกันจากความจำเป็นบังคับของสถานการณ์ทางสังคม ณ ปัจจุบันขณะ ในอดีตสังคมเราก็ได้เคลื่อนผ่านกาลเวลามาแล้วหลายมาตรฐาน และนั่นย่อมเป็นการบันทึกสภาพการณ์ทางสังคมในแต่ละยุคสมัยไว้อย่างน่าสนใจ

'เวลา' ในประวัติศาสตร์

ในยุคโบราณ ทั้งสังคมไทยและทุกสังคม ล้วนเริ่มต้นรับรู้เรื่องเวลาโดยอาศัยปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ที่สำคัญได้แก่ การดูดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ซึ่งบอกเวลาได้คร่าวๆ ซึ่งในยุคนั้น ก็ไม่มีความจำเป็นจะต้องรู้เวลาอย่างถูกต้องแม่นยำนัก

ล้อม เพ็งแก้ว อดีตอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี พูดถึงความจำเป็นในการรู้เวลาในชีวิตประจำวันของสังคมยุคเก่าที่อยู่ในวิถีเกษตรกรรม ว่าดูเหมือนจะมีเพียงเรื่องของการไปวัดไปวา ถวายภัตตาหารเพล กลุ่มที่จะต้องรู้เวลาที่เที่ยงตรงหน่อยเป็นกลุ่มชาวประมง ที่ดูดาวเพื่อจะรู้เวลาออกทะเลและกลับเข้าฝั่ง ส่วนที่ต้องแม่นยำเรื่องเวลาเป็นพิเศษ คือพระหรือหมอดู ที่ต้องรู้ฤกษ์ยาม เพื่อจัดพิธีกรรมงานมงคล หรือแม้แต่ฤกษ์ปล้นก็ต้องฟังคำทำนายทายทักที่ผูกโยงกับวันเวลา

"เวลาในอดีตมองกันแบบหยาบๆ ดูดาว ดูตะวัน เพื่อออกเรือ หรือทำไร่ไถนา จะเพาะหว่านก็สังเกตจากฤดูกาล ชาวบ้านทั่วไปไม่ต้องสนใจเรื่องเวลาที่ชัดเจนสักเท่าไร"

อุปกรณ์ที่พัฒนาขึ้นเพื่อรู้เวลา อาทิ การใช้ไม้เพื่อวัดเงาแดด วันไหนฟ้าครึ้มดูไม้ไม่ได้ จึงพัฒนาเป็นกะลาเจาะรูล่อน้ำ เพื่อบอกช่วงเวลาที่มีมาตรฐานร่วมกันภายในชุมชน โดยมีการแจ้งสัญญาณด้วยการตีเกราะ เคาะไม้ ตีกลอง

จากเอกสาร **'ประวัติการรักษาเวลามาตรฐานประเทศไทย การรักษาเวลามาตรฐานประเทศไทย และการแจ้งสัญญาณเทียบเวลาก่อน พ.ศ.2476'** ของกรมอุทกศาสตร์ กองทัพเรือ ระบุถึงเวลาที่เที่ยงตรงของสังคมไทย คาดว่ามีจุดเริ่มจากการติดต่อสัมพันธ์กับชาติตะวันตก โดยในสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เมื่อครั้งกรุงศรีอยุธยา พบหลักฐานเป็นใบรายการสั่งซื้อของจาก บริษัท อีสท์อินดีส ของฮอลันดา เมื่อ พ.ศ.2199 พบว่ามีสินค้าทันสมัยหลายรายการ ในจำนวนนั้นมี 'นาฬิกา' รวมอยู่ด้วย

มาตรฐานด้านเวลาของไทยมีพัฒนาอย่างสำคัญ เมื่อพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดเกล้าฯ ให้มีพนักงานนาฬิกาหลวง เรียกว่าตำแหน่ง 'พันทิวาทิศย์' และ 'พันพินิตจันทร์' เพื่อคอยเทียบเวลาจากดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ โดยทำหน้าที่ควบคู่กับการยิงปืนบอกเวลาดวงอาทิตย์ขึ้นที่ป้อมมณูวัดพระเชตุพน ความสนใจส่วนพระองค์ต่อความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ ยังแสดงให้เห็นปรากฏถึงอัจฉริยภาพในการคำนวณการเกิดสุริยุปราคาที่หัวกอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ถูกต้องแม่นยำ

ทหารเรือผู้รักษา 'เวลา'

เหตุที่งาน 'รักษาเวลา' กลายเป็นส่วนหนึ่งในภารกิจของทหารเรือ เนื่องจากงานของทหารเรือเกี่ยวข้องกับการวัดดาราศาสตร์ เพื่อใช้ในการเดินเรือและสำรวจแผนที่ ในรัชกาล พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีการจ้างชาวยุโรปมาวางรากฐานงานด้านการเดินเรือและดาราศาสตร์ มีการใช้นาฬิกาโครโนเมตรสำหรับการรักษาเวลาให้เที่ยงตรง มีการตั้งเจ้าพนักงาน 'ออบเซอร์เวตตอรีหลวง' ให้ทำหน้าที่คอยตรวจสอบนาฬิกา และการ 'ยิงปืนเที่ยง' อันเป็นที่มาของสำนวน **"ไกลปืนเที่ยง"** เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทอดพระเนตรตัวอย่างที่อังกฤษยิงปืนสัญญาณที่เมืองสิงคโปร์ เพื่อให้ประชาชนและชาวเรือได้ตั้งนาฬิกา นำมาสู่ ประกาศยิงปืน เมื่อปี 2430 โดยมีการยิงปืนบอกเวลาที่ท่าราชวรดิฐ

กล่าวได้ว่าจนถึงยุคนี้ ราษฎรส่วนใหญ่ที่ "ไกลปืนเที่ยง" ก็ยังคงดำเนินชีวิตไปแบบไม่สัมพันธ์กับเวลาที่แม่นยำอยู่นั่นเอง

การยิงปืนเที่ยงยกเลิกไปเมื่อสงครามไทยเริ่มมีไฟฟ้าและวิทยุใช้ ในการเทียบเวลา โรงไฟฟ้าจะหาไฟพระพิริบเป็นสัญญาณเทียบนาฬิกาตอน 2 ทุ่ม วิทยุก็จะบอกสัญญาณเทียบนาฬิกาในเวลาเดียวกัน ในยุคนี้ 'เวลา' ของบ้านเรา เริ่มสัมพันธ์แน่นแฟ้นกับชาติตะวันตก โดยมีพระราชกฤษฎีกา และประกาศของทางราชการเกี่ยวกับเรื่องเวลาอยู่หลายฉบับ เช่นการปรับให้ การขึ้นวันใหม่เป็นระบบเดียวกับในยุโรป คือเปลี่ยนจากการเริ่มต้นวันใหม่ตอนย่ำรุ่ง มาเป็นหลังเที่ยงคืน รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานเวลาของไทยให้เร็วกว่าเวลาสมมติกรีนิช 7 ชั่วโมง เป็นต้น

กรมอุทกศาสตร์ กองทัพเรือ สานต่อภารกิจการเป็นผู้รักษาเวลามาจนถึงปัจจุบัน ปี 2515 เป็นครั้งแรกที่สามารถให้บริการเทียบเวลาแก่ประชาชนทางโทรศัพท์อัตโนมัติ ด้วยเลขหลาย 6 หลัก ก่อนจะเปลี่ยนเป็นเลขหมาย 3 หลัก 181 ที่เรารู้จักและคุ้นเคยกันดีกับเสียง **"สัญญาณต่อไปนี้เป็นเวลา.. นาฬิกา.. นาฬิกา.. วินาที.."**

สังคมไทยร่วมสมัย 'เวลา' กลายเป็นสิ่งสำคัญ ที่ทุกคนต้อง 'รักษา' บางคนต้อง 'ทำเวลา' หลายคนต้อง 'แข่งกับเวลา' แต่มีคนเพียงไม่มากที่รู้สึกว่าจะต้องเทียบนาฬิกาของตัวเองให้ตรงกับเวลาตามมาตรฐานกรมอุทกศาสตร์ คนทั่วไป อาจเทียบเวลากับการเคารพธงชาติทางโทรทัศน์ ทั้งที่จริงแล้ว เวลา 08.00 น. และ 18.00 น.ของโทรทัศน์แต่ละช่องก็ไม่ค่อยตรงกันสักเท่าไร

แค่เสี้ยววินาทีก็ชี้ผิดชี้ถูก

ในความเห็นของ แพทย์หญิงคุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์ ผู้อำนวยการสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม ความเที่ยงตรงกันของเวลาในนาฬิกาแต่ละเรือนก็มีความสำคัญไม่น้อย เพราะในแง่ของคดี หากเกิดกรณีรถยนต์พลิกคว่ำทำให้ผู้โดยสารซึ่งเป็นแม่กับลูกสาวเสียชีวิต การที่ใครเสียชีวิตก่อนหรือหลังจะมีผลกับมรดกที่จะตกไปถึงลูกเขย แล้วถ้ามีประเด็นนาฬิกาไม่ตรงกันโผล่ขึ้นมาคงยิ่งทำให้คดียุ่งวุ่นวายเข้าไปอีก ผู้อำนวยการสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ จึงเห็นด้วยอย่างยิ่งที่จะมีการเทียบเวลาให้ตรงกันทั่วประเทศ

สำหรับคนที่เห็นความสำคัญของเรื่องนี้แน่ๆ ได้แก่ พันตำรวจเอกญาณพล ยั่งยืน ผู้อำนวยการสำนักคดีเทคโนโลยีและสารสนเทศ กรมสอบสวนคดีพิเศษ ซึ่งชี้ชัดว่า 'เวลา' จะเป็นหลักฐานชิ้นสำคัญในการสาวไปถึงตัวผู้กระทำผิดในคดีด้านคอมพิวเตอร์ ยกตัวอย่างเช่น แสคเกอร์คนหนึ่ง เกิดอยากป่วนระบบขึ้นมาด้วยการเที่ยวไปแฮคข้อมูลของหลายเซิร์ฟเวอร์ในเวลาเดียวกัน สมมติว่า เขาทำได้สำเร็จ ข้อมูลสำคัญหายเกลี้ยง ครั้นเจ้าหน้าที่มาสอบสวน แม้จะพบไอพินิมเบอร์ แต่เวลาที่บันทึกตามเครื่องปลายทางคลาดเคลื่อน แม้เพียง 5 วินาที ก็ทำให้ไม่สามารถใช้เป็นหลักฐานเอาผิดได้

"เคยสอบสวนคดีแฮคเครื่อง ซึ่งไปลงเป็นเวลาของอังกฤษ สมมติเวลาจริงเกิดขึ้นบ่ายสาม แต่พอเราไปถามคนดูแลระบบคอมพิวเตอร์ว่าตอนบ่ายสาม มีคนใช้เครื่องไหม เขาตอบว่าไม่มี มีแต่ตอนแปดโมงเช้า" "ไม่ต้องห่วงกันเป็นชั่วโมง เอาแค่ไม่กี่นาที พ.ต.อ.ญาณพล ก็บอกว่ามีผลต่อรูปคดีแล้ว

แต่ถ้านาฬิกาทุกเรือนตั้งเวลาให้ตรงกัน พ.ต.อ.ญาณพล บอกว่า การสอบสวนจะง่ายขึ้นเยอะ

รู้มั๊ย ..เวลาของเราไม่เท่ากัน

สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ คือหน่วยงานที่ดูแลมาตรฐานเวลา โดยลงบันทึกความเข้าใจร่วมกับกรมอุทกศาสตร์ กองทัพเรือ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงเวลามาตรฐานเดียวกัน (Primary Standard) ซึ่งเป็นมาตรฐานสูงที่สุดและได้รับการยอมรับอย่างสากล

เทพดินทร์ บริรักษ์อรวิวิท นักมาตรวิทยาไฟฟ้า สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ ชี้ว่าเวลายังเกี่ยวข้องกับระบบการขนส่ง การเดินทาง การเงินการธนาคาร และสุขภาพ

"เวลาขึ้น-ลงของเครื่องบินต้องสอดคล้องกัน ถ้าพลาดคืออุบัติเหตุ ทางแพทย์ อัตราการเต้นของหัวใจ ถ้าวัดผิดมีผลต่อการตรวจวินิจฉัยโรค ส่วนตลาดหุ้น การส่งคำสั่งซื้อ สมมติเสนอราคาเท่ากัน คนที่ได้ก่อนคือคนที่ส่งคำสั่งเข้ามาก่อน แต่ถ้าต่างคนต่างเถียงว่า ฉันส่งก่อนโดยวัดเอาจากนาฬิกาตัวเอง หรือพวกแฮคเกอร์ การควานหาตัว ก็ต้องสืบหาจากเวลาที่ใช้เครื่อง"

ปัญหาทั้งหมดทั้งมวลนี้ เกิดขึ้นเพราะมูลเหตุเล็กลงๆ "เวลาไม่ตรงกัน" ...เพราะอะไร

เทพดินทร์ อธิบายว่า แม้เรากับเพื่อนจะตั้งนาฬิกาให้ตรงกัน สมมติตั้งที่ 08.00 น. แต่พอผ่านไป 1 สัปดาห์ นาฬิกาเราอาจจะเคลื่อนเร็วกว่าเพื่อน 1 นาที หรือพอผ่านไป 1 เดือน นาฬิกาเราก็จะยิ่งเร็วกว่าของเพื่อนครึ่งนาที จากปัจจัยต่างๆ ทั้งคุณภาพของระบบกลไกนาฬิกา ความเย็น ความร้อน ความชื้น ภายนอก ล้วนมีผลต่อการทำงานของนาฬิกาทั้งสิ้น

โดยเฉพาะการเทียบเวลาของเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อให้เป็นไปตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ 2550 สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติเป็นตัวตั้งตัวตีให้คนไทยทั่วประเทศปรับเวลาของตัวเองให้เท่ากัน หมายความว่า เท่ากันตั้งแต่ระยะเดินของเข็มวินาที เพื่อการเดินทางไปถึงดึกที่ 60 หรือ 1 นาที จะได้เท่ากัน โดยสถาบันฯ จะเป็นนาฬิกาเรือนหลักให้ทุกคนใช้อ้างอิง สามารถตรวจสอบได้ที่ www.nimt.or.th

"นาฬิกามาตรฐานที่สถาบันใช้ คือ Cesium Clock หรือ Atomic Clock นาฬิกาอะตอม ซึ่งมีวิวัฒนาการมาหลายยุค ตัวล่าสุดที่สถาบันใช้ กว่าจะเดินผิดไป 1 วินาที ต้องใช้เวลานานกว่า 3 แสนปี" เวลามาตรฐานของประเทศตอนนี้ ยังต้องไปเปรียบเทียบกับเวลาตามหลักสากล โดยมีการวัดค่าผ่านระบบ GPS Common View

GPS คือ ดาวเทียม ที่ไทยใช้ร่วมกับต่างประเทศในการวัดเวลา สมมติว่า ไทยจะเปรียบเทียบกับเวลาจีน ต้องยึดเอาวินาทีที่ไทยกับจีนเห็นดาวเทียมพร้อมกัน นั่นถึงจะนับเป็นเวลามาตรฐาน

"หมายความว่า แม้เวลา Time Zone จะต่างกัน แต่ในเข็มนาที นาที ต้องเดินเท่ากันเป๊ะ" เพื่อที่ระบบต่างๆ ทั้งการขนส่งคมนาคม โทรคมนาคม การเงินการธนาคาร การตรวจสุขภาพที่มีเวลาเข้ามาเกี่ยวข้อง จะได้แม่นยำ

ในสังคมปัจจุบันที่ชีวิตประจำวันผูกพันกับเวลาที่แม่นยำลงลึกถึงระดับวินาทีขนาดนี้ ..คุณตั้งเวลาให้ตรงตามมาตรฐานแล้วหรือยัง

รายงาน : ทิพย์พิมล เกียรติวาทีรัตนะ / รัชดา ธราภาค

ที่มา : http://www.bangkokbiznews.com/2008/08/14/news_284610.php